

ABC HÁZ

*

Hernádiné Hámorszky Zsuzsanna

Mesék az ABC-házból

Olvasmánygyűjtemény • 1. osztály





Hernádiné Hámorszky Zsuzsanna

Mesék az ABC-házból

Olvasmánygyűjtemény

1. osztály

TARTÓS TANKÖNYV



Második, változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2016

Ábécédé rajtam kezdé...

A betűnek
van két lába,
azzal jár el
iskolába.



Az A-t **Á**-nak
olvasod,
ha feltesz
egy kalapot.

A **B** betű
jól megdagadt:
feszít mellet,
kinyom hasat.



A **C** mint a
cica karma,
megkarmolna,
ha akarna.



C-nek hogyha
S a párja,
emlékezz
A **CS**igaházra!

D betűnek
nagy a hasa,
dagadt, mint egy
török basa.



Kiss Dénes



REGGELTŐL ESTELIG

Naphívogató

Süss föl, nap,
fényes nap,
kis kakas kukorékol,
megvirrad.

Csillagok kialusznak,
kósza ködök szakadoznak,
arany ajtók hasadoznak, –
süss föl, nap!

Csanádi Imre



Ébresztő

Szól a kakas!
Aki okos,
tudhatja már:
a munka vár!

Korán fekvő,
korán kelő
ép lesz, szép lesz
s előkelő!

Angol népköltés

Ki korán kel, aranyat lel.

Találós kérdés

Kicsi házikónak két fényes ablaka:
reggel kinyitják, este bezárják ...
Mi az?



Mese reggelre

Hajnalodott.

– Talpra, senkiháziak! Hasatokra süt a nap. Gyereünk dolgozni. Vár a jó, frissítő munka, a csákány, az ásó, a lapát nyele. Pattogjatok, álomszuszékok!

– rikoltotta az Egyalvó.

– Bizony, azonnal keljetek fel! Mit gondoltok, lustálkodásból is megéltek? – kiabált a Kétalvó.

– Nosza, ki a jó meleg ágyacskából! – mondta a Háromalvó.

– Ajaj, lassacskán föl kéne kelni – ásított a Négyalvó.

– Miért nem hagyjátok az embert aludni? – méltatlankodott az Ötalvó.

– Még alszom – mormogta a Hatalvó.

A Hétalvó nem szólt semmit. Aludt.

Aztán persze fölkeltek mind a heten.

Lázár Ervin

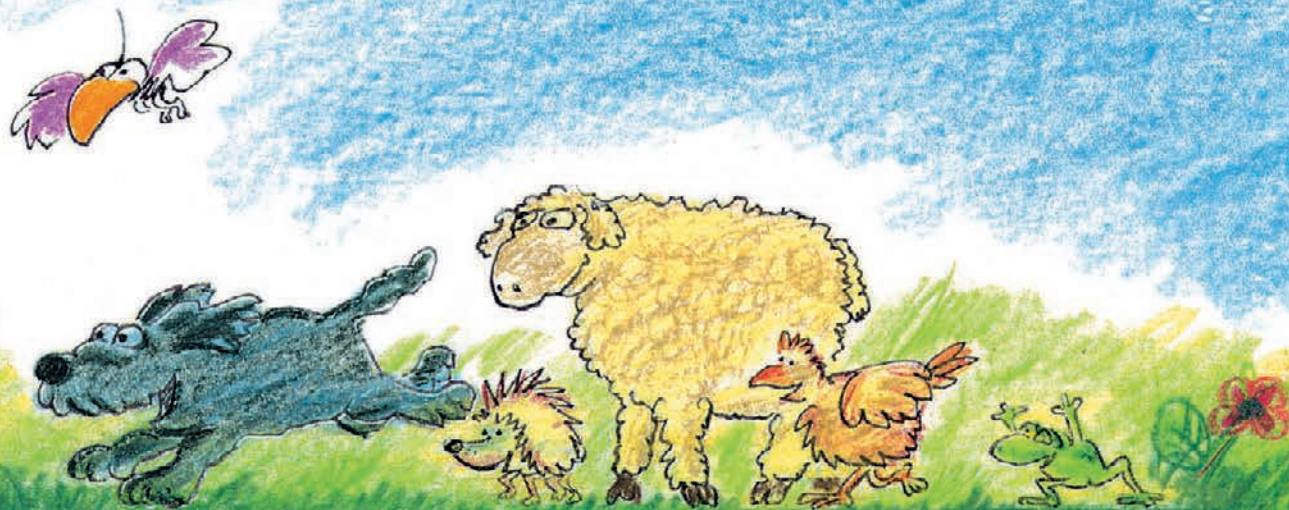




MONDD, SZERETED AZ ÁLLATOKAT?

**Mondd, szereted az állatokat?
A kutyát, macskát, csacsit, lovat
s a madarakat: a verebeket,
rigót, galambot, pintyeket,
akik a Földön veled élnek,
s bundájuk, tolluk melegében
nekik is van szívük, csak éppen
nem beszélnek?**

Rónay György



Balázs állatai

Balázs legszívesebben az állatokról olvasott. Polcán sorakoztak kedvenc játék állatai. De ő élőket szeretett volna.

Egész kis állatkertet hordott össze a szobájába. Egy dobozban csigákat etetett salátalevéllal. Békája is volt egy befőttesüvegben. De ennek nehezen tudott legyet fogni. Papírdobozban lepkéket, katicabogarat tartott.

Balázs nagy bánatára az állatok idővel vagy megszöktek, vagy elpusztultak. Hiába magyarázta neki édesanyja: a vadon élő állatok nem valók a lakásba. Ha szereti őket, nem okozhatja vesztüket.

Balázst a születésnapján nem várt meglepetés érte. Édesanyja egy letakart kosarat adott neki. A kosárban csíkos kiscica kuporgott. Balázs örvendezve magához ölelte.

– Ha szeretettel gondozod, és jól bánysz vele, nem fog megszökni, mert a cica háziállat – mondta anyukája. Meglátod, hogy hűséges lesz hozzád.

Erre vágyott leginkább Balázs.



Ha állat lennék

Ha állat lennék,
soha nem tartanék embert a lakásban,
mert lármázik,
piszkot csinál, és egészségtelen.

Ágai Ágnes

Ha nagy leszek

Ha nagy leszek, állatiskolát nyitok.
Megtanítom őket mindenre:
írni, olvasni, számolni.
És arra, hogy ne egyék meg egymást.
Még, ha megnőnek, akkor se.

Ágai Ágnes





AZ ÉN VILÁGOM

Zápor

Májusi zápor,
öntözd meg a földet,
engem is öntözz meg,
hogy egy kicsit nőjek:

egy araszt, kettőt,
az se baj, ha hármát;
tudom, édesanyámék
elcsodálkoznának.

Kányádi Sándor



Gyuszi

Gyuszi kedves, jó gyerek. Ami azt jelenti, hogy sokkal többször jó, mint rossz. Mert persze az is előfordul, hogy rossz. Vagyis inkább csintalan, haszontalan.

Egy gyerek sem lehet örökké jó. Ez egyszerűen lehetetlen. Ilyen mintagyerekek csak fából vagy papírból vannak.

Az eleven gyerek egyszer jó, másszor rossz.

Csupán az a különbség, hogy a jó gyerek jó akar lenni. Így éri el, hogy sokkal többször lesz jó, mint rossz. És akkor már rámondhatjuk, hogy kedves, jó gyerek. Mint Gyuszira is.

Sebők Éva





A jó gyerek

Azt mondják, hogy Pisti jó,
csak bőg, mint a rádió.

Lent a játszótér homokján
ordít, mint egy hős oroszlán.

A hugának estelente
azt bömböli: tente-tente.

Kiesik a szög a falból –
Mondd csak, Éva, miért nem alszol?

Nemes Nagy Ágnes



NYÁRDICSÉRŐ

Nyár, nyár, nyár,
sárgul a határ,
búzapászta,
rozspászta,
kukorica
tarkázza,
bőség, bőség,
tied a dicsőség!

Csanádi Imre



A napraforgó

A kertben egy jól megtermett napraforgó nőtt. A magja a madarak téli eleségéből került oda. Egykettőre kinyílt sárga virága. Jöttek rá a méhecskék, hogy virágport meg nektárt gyűjtsenek. Egész nap csúcsforgalom volt a nagy, sárga pályán.

Nemsokára fejlődni kezdtek a napraforgómagok. Mire megértek, pintyek, cinkék, verebek érkeztek. Megszállták a napraforgó óriási tányérját. Ott se hagyták addig, míg üresre nem csipegették.

A lehullott magvakat az egerek és a hangyák hordták el.

Egy magocska azonban a földbe került. Abból a következő évben megint egy óriási napraforgó nőtt.



Nyár

Nyár.	Kert.	Csönd.	Dél.
Ég.	Föld.	Fák.	Szél.
Méh	döng.	Gyík	vár.
Pók	ring.	Légy	száll.
Jó	itt.	Nincs	más,
csak	a	kis	ház.
Kint	csönd	és	fény.
Bent	te	meg	én.

Szabó Lőrinc

Kert

Arany dinnyék, ütődött mákfejek,
kapor között tökinda tekereg;
tedd ki a sapkád – holnap reggelig
szagos málnával színültig telik.

Garai Gábor



Tartalom

Ábécédé rajtam kezdé... Részlet Kiss Dénes Verses nagy ÁBÉCÉ c. verséből	3
---	---

REGGELTŐL ESTELIG

*Naphívogató. Csanádi Imre	5
*Ébresztő. Angol népköltés. Fordította és átdolgozta Tótfalusi István	6
Találós kérdés	6
Mese reggelre. Lázár Ervin	7
*Reggel. Szalai Borbála	8
A haszontalan cipők. Fehér Klára nyomán	9
Hazudós mese. Fehér Klára nyomán	10
*Ábrándozzunk! Gyárfás Endre	11
*Mese az ujjakról. Angol népköltés. Fordította Tótfalusi István	12
Nem kell kása! Czesław Janczarski. Fordította Sebők Éva	13
*Labdajáték. Kiss Dénes	14
Kulcs. Fehér Klára	15
Óramese. Hervay Gizella nyomán	16
*Este. Szalay Borbála	18
*Altató. Pákolitz István	18
Nem kell semmit elsietni. Janikovszky Éva nyomán	19
Mi lesz az esti mesémmel? Részlet Fehér Klára írásából	20
*Maradj, fogd meg a kezem. Ágai Ágnes	21
Találós kérdés	21
*Altató. Részlet Kovács András Ferenc verséből	22
*Elcserélt világ. Birtalan Ferenc	23

HÉTRŐL HÉTRE

*Napsoroló. Cs. Nagy István	25
Van hét testvér	26
Mese hétfőre. A buta tigris és az együgyű párduc. Aiszóposz. Feldolgozta Hernádi Sándor	27
*Mese keddre. Varjú-kár. Donászy Magda	28
Mese szerdára. A kiskutyta meg a szamár. Mészöly Miklós	30
*Mese csütörtökre. A tücsök és a hangya. Rónay György	32
Mese péntekre. A nyúl meg az árnyéka. Afrikai népmese. Jékely Endre fordítása nyomán	34

*Szaladós vers. Kormos István	35
Mese szombatra. Az oroszlánbőrbe bújt szamár. Aiszóposz. Sarkady János fordítása nyomán	36
*Mese vasárnapra. A pórul járt kutya. Rónay György	37
*Bolondos mondóka. Ténagy Sándor	38
*Vasárnap. Részlet Páskándi Géza <i>Hetes</i> c. verséből	39

MONDD, SZERETED AZ ÁLLATOKAT?

Mondd, szereted az állatokat? Részlet Rónay György azonos c. verséből	41
Balázs állatai	42
*Ha állat lennék. Ágai Ágnes	43
*Ha nagy leszek. Ágai Ágnes	43
Cicaiskola. Marék Veronika	44
*Kutyabánat. Juhász Magda	45
A kutyánk. Gárdonyi Géza nyomán	46
Találós kérdések az állatokról	47
A hálás macska	48
*Vendégeim. Várnai Zseni	49
A kiscsacsi meg a nagy nyuszi. Gárdonyi Géza	50
A farkas, a róka meg a tyúk. Magyar népmese	52
*Zengenek az erdők. Magyar népköltés	52
*Kiszámoló. Magyar népköltés	53
*Mondóka. Magyar népköltés	53
Tyúkanyó nevelt gyermekei	54
*Kot-kot-kot. Szilágyi Domokos	55
Részlet a <i>Lovak, kutyák, madarak</i> c. könyvből. Lázár Ervin	56
*Fácánmelegedő. Cs. Nagy István	57

BÚJJ, BÚJJ, ZÖLD ÁGI!

*Tavaszbresztő. Csanádi Imre	59
Csodálatos átváltozás	60
*Tavaszcserje. Sarkady Sándor	61
*Lepke-dal. Szilágyi Domokos	61
*Három szép pillangó. Pósa Lajos versének dramatizált változata	62
*Pitty-potty. Kányádi Sándor	64
A múlt visszatér. Gárdonyi Géza	65
*Háromszínű magyar zászló. Részlet Petőfi Sándor <i>Van-e mostan olyan legény...</i> c. verséből	65
A madarak beszéde. Herman Ottó	66

*Erdőben-berdőben. Részlet Zelk Zoltán verséből	67
Cinkék. Áprily Lajos nyomán	68
*Borzasan. Részlet Nagy László verséből	69
*Áprilisi tréfák. Részletek Szilágyi Domokos <i>Áprilisi mondóka</i> c. verséből	70
*Mondóka. Magyar népköltés	70
*Húsvétvasárnap. Részlet Szabó Lőrinc <i>Kis virág, te</i> c. versfüzéréből	71
*Húsvéti mondókák. Zöld erdőben jártam ... Népköltés Birka, barka, berkenye ... Sarkady Sándor	71
Megjött az igazi tavasz! Részletek Petrovác István <i>Tavasz a kertben</i> című írásából. Mottó: részlet Petőfi Sándor <i>Árva lány</i> c. verséből	72
*Rügyek. Rónay György	73
Az almafa. Lev Tolsztoj. Fordította Áprily Lajos	74
*Almafa. Kormos István	74
Az okos kertész	75
*Kertünkben. Birtalan Ferenc	75
*Csigabiga. Szabó Lőrinc	76
A köszöntő. Móricz Zsigmond nyomán	77
*Édesanyámnak. Gyulai Pál	79
*Virágosat álmodtam. Ágh István	79

AZ ÉN VILÁGOM

*Zápor. Kányádi Sándor	81
Gyuszi. Részlet Sebők Éva írásából	82
*A jó gyerek. Nemes Nagy Ágnes	83
*Pisti gondolkozik. Nemes Nagy Ágnes	84
Ki a türelmes? Fehér Klára <i>Türelmes</i> c. elbeszélése nyomán	85
A foghúzás. Fehér Klára nyomán	86
*Bűnös-e a fog abban? Orbán Ottó (<i>Két kis vers</i> c. szövegből az egyik)	87
Hol meleget, hol hideget fúj. Népi tréfa	88
*Apja és fia. Részlet Mezei András verséből	88
Flórián. Gárdonyi Géza	89
Egy félelmet keltő mese. Részlet Gárdonyi Géza <i>Egy mese</i> <i>következménye</i> c. írásából	90
A sötét. Sebők Éva	91
*Szél. Horgas Béla	92
Kisbence elrontja a farsangi táncot. Részletek Varga Katalin <i>Kisbence</i> c. könyvéből	93
*Titok. Birtalan Ferenc	95
Mi volt a táskában? Marék Veronika	96

Tökmagnak sok a dolga. Marék Veronika	97
Tornyosmese. Hervay Gizella nyomán	98
*Ha vihar jó a magasból. Weöres Sándor	99

NYÁRDICSÉRŐ

*Nyárdicsérő. Csanádi Imre	101
A napraforgó	102
*Nyár. Szabó Lőrinc	103
*Kert. Garai Gábor	103
A cseresznyeszüret	104
*Nyári rajz. Nemes Nagy Ágnes	105
Nap, Hold, Szél. Magyar népmese. Feldolgozta Illyés Gyula	106
*Moziba megy a Hold. Csoóri Sándor	107
A szivárványhíd. Czesław Janczarski. Fordította Sebők Éva	108
*Zápor előtt. Kányádi Sándor	109
*Zápor. Sarkady Sándor	109
A nyaralás	110
*Harkály. Pákolitz István	111
Mit játszunk a nyáron? Népi gyermekjáték	112
*Vakáció. Szilágyi Domokos	113
A csodakulcsocskák. Fehér Klára ötletéből	114
Találós kérdések megfejtése	116

A tankönyv szerzőjének összeállításait névmegjelölés nélkül közöljük.



Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B.; Tel.: (62) 470-101;
 E-mail: kiado@mozaik.info.hu; Honlap: www.mozaik.info.hu; Felelős kiadó: Török Zoltán;
 Felelős szerkesztő: Árokszállási Ildikó, Solymosy Boglárka;
 Készült a Dürer Nyomda Kft.-ben, Gyulán; Felelős vezető: Fekete Viktor;
 Terjedelem: 15,45 (A/5) ív; 2016. június; Tömeg: 476 g; Raktári szám: MS-1101U